I

Вони сиділи на криниці.
Над ними в синій глибині
Далекі зорі-зоряниці
Плели мережева ясні.

За ними верби щось шептали.
Травневі гості – солов’ї
Дзвінкими співами лякали
Солодкий сон старих гаїв.
Вона ласкава, мов тополя,
Струнка, мов тростка з-над ставка,
Схиляла в тузі біле чоло
До молодого юнака.
А він – спокійний, темнозорий
Дивився в поле мовчазне,
Де через доли, через гори
Лилось, немов криваве море,
Пожежі марево страшне.

II

Вона:
Вночі в далекому байраці
Зловісно пугають сичі,
Не йди, мій соколе, до праці
На варту ратницьку вночі.

Бо за могилою глухою,
Де причаївсь байрак густий,
Тебе зрадливою рукою
Заколе ворог навісний.
Кому ж ти скажеш наостанці

Своє розпачливе "прости"?
Хто розповість твоїй коханці,
Де труп скривавлений знайти?
Не йди, мій голубе коханий,
Бо чи ж знайду в степу твій слід?
Хіба не краще до світання
Під соловейкове сюрчання
Отут забути цілий світ?

III

Він:
Коли кругом, мов чорні круки,
Шугають хижі вороги;
Коли народ ламає руки
Від нестерпучої нудьги:

Коли країна безталання
Лежить розтоптана в крові, —
Ганебно дбати про кохання
Й тікати в гай до солов'їв.
В часи, як смерть свої дарунки
Несе для змучених братів,
Мені миліші поцілунків
Удари лютих ворогів!
Нехай сьогодні я загину, —
Та знаю – по моїх кістках,
(Настане золота година!)
Ітиме радісна країна,
З піснями волі на устах!

IV

Вона скорилась, – він покинув,
Невже наврочили сичі, —
Юнак по-лицарськи загинув
В степу широкому вночі.
Ніхто не знав де герць завзятий
Юнак із ворогом почав:
Ніхто не чув, як ворог клятий
Юнацьку голову відтяв;
Ніхто не бачив, як терзали
Юнацьке тіло пси вночі,
Над ним розпачливо ридали
Лише нестримані дощі.
Над ним схилялись, – щоб сховати
Від сонця, – тіні будяків…
Чи спом’яне ж країна-мати,
Як буде свято святкувати,
Своїх загублених синів.

V

Вона ж лишилась самотою.
Даремно, гірко плачучи,
Вона сиділа під вербою
Щоночі милого ждучи.
Даремно бідна сиротина
Не з’їла вдосталь, не спила,
Та кожну вільну копійчину
Собі на посаг берегла —
Юнак ніколи до криниці
Більш не приходив. Продала
Свій посаг людям. В жалібниці
Дівчина-наймичка пішла.
Ніхто не бачив, як ридати
Вона ставала в самоті…
Чи спом’яне ж країна-мати,

Як буде свято святкувати,
Ті сльози-зерна золоті!